

Helpianske zvesti

ROČNÍK III.

ČÍSLO 2 - APRÍL 2013

Ministerstvom hospodárstva SR nám bol schválený projekt - Modernizácia verejného osvetlenia v obci Helpa, v celkovej výške 189.867,6 €, s 5 % spoluúčasťou obce.

Projekt rieši vymenenie pôvodných, nevyhovujúcich svietidiel verejného osvetlenia a namontovanie nových výložníkov, ktoré budú oceľové a pozinkové, čím budú chránené proti korózii. Nové svietidlá budú úsporné, s vysokotlakovou sodíkovou výbojkou a s elektronickým predradníkom, pomocou ktorého bude možné regulovať príkon svietidiel.

Taktiež sa vymenia rozvádzače verejného osvetlenia. V nových rozvá-

dzačoch bude spínanie verejného osvetlenia realizované fotobunkou. Všetky rozvádzače budú pozostávať zo súmrakového spínača, z hlavného ističa 40A, stýkača 32A a z troch jednofázových vývodov istených ističom 32A proti skratu a preťaženiu.

V súčasnosti prebieha výberové konanie na zhotoviteľa stavebných prác. So samotnou realizáciou by sa malo začať v priebehu mesiaca máj 2013.

Obec Helpa sa aj tohto roku plánuje zapojiť do súťaže Dedina roka. V týchto dňoch finišujú práce na finalizáciu žiadosti.

Kultúrne podujatia v obci:

12. mája – v nedeľu pre naše mamičky pripravujeme v spolupráci so základnou, základnou umeleckou a materskou školou Deň matiek, ktorý sa uskutoční v prírodnom amfiteátri o 14.00 hod.

...

14. ročník detského folklórneho festivalu Kolovrátok sa uskutoční 26. mája 2013. V programe sa nám predstaví detské folklórne súbory z Helpy, Pohorelej, Polomky, Brezna, Revúcej, Hriňovej.

...

48. ročník folklórneho festivalu Horehronských dní spevu a tanca sa uskutoční v dňoch 28. – 30. júna 2013.

Jozef Murín - učiteľ, folklorista, výtvarník

Náš pán učiteľ, ktorý celý svoj aktívny život žije a pôsobí v Helpe. Narodil sa 21. mája 1943 v Detve – Skliarove. Po maturite študuje na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Na prvé a jediné učiteľské miesto nastupuje v r. 1964 na ZŠ v Helpe, kde s prestávkou základnej vojenskej služby pracuje ako učiteľ a od r. 1972, zástupca riaditeľa a znova ako učiteľ až do odchodu do dôchodku. Vo voľnom čase aktívne vedie DFS (detský folklórny súbor) Helpanček. Hrá v ľudovej muzike, ilustruje pamätňé knihy obce Helpa, fotografuje. Aj po odchode do dôchodku v roku 2003 v týchto svojich záľubách aktívne pokračuje. Ďalej sa venuje svojej celoživotnej záľube - folklóru. Stále vedie DFS Helpanček. Ilustruje pamätňé knihy obce, fotografuje. V r. 2013 sa dožíva v plnom zdraví životného jubilea 70 rokov veku a my sme mu pri tejto vzácnej príležitosti položili niekoľko otázok.

udalostí, ako ste sa k tomu dostali?

Už na fakulte sme mali učebný predmet fotografovanie no a táto záľuba mi zostala dodnes. Po príchode do Helpy ma zaujalo krásne prostredie a príroda. Ďalej, samozrejme, množstvo podujatí kultúrno-spoločenských, folklórnych, športových a pravdaže školské akcie. Myslím si, že bola aj povinnosťou zachovávať tieto udalosti pre budúce generácie. Je aj teraz obdivuhodné pozrieť si školské kroniky vedené p. Herchlom, či už po stránke estetiky písma, fotodokumentácie, ale aj bohatosťou zaznamenaných udalostí nielen školských, ale aj zo života a diania v obci.

Co odkázate deťom a mladým Helpanom?

Obávam sa, že v dnešnej pretechnizovanej dobe, keď deti sedia radšej pred obrazovkami televízorov a počítačov, je tých optimistických vyhlídkov čoraz menej. Záujem o folklór klesá a hlavne u chlapcov. Veľký vplyv na ľudovú kultúru má aj migrácia, ku ktorej núti nezamestnanosť. Dochádza tak k stieraniu rozdielov autentičnosti medzi regiónmi hlavne v hudobných zložkách regiónov. No cez to všetko nemožno zabudnúť na poklady vytvorené po stáročia tvrdou prácou a umom prostých ľudí. Nemôžeme mať pochybnosti o kráse helpianskych krojov, výšiviek, piesní, nárečia a krásnej prírody. Veď práve toto prilákalo v minulosti do Helpy mnoho významných osobností, spisovateľov, maliarov a etnografov. Tu treba vyzdvihnúť zásluhy profesora Karola Plicku, ktorý najviac dostal Helpu do povedomia verejnosti. Myslím, že aj toto bolo a je hnacou silou pre nadšencov ľudového umenia o udržiavanie a zachovanie všetkých týchto neoceniteľných hodnôt. No a v tomto by som chcel popriať všetkým veľa vnútornej sily, odhodlania a hlavne trpezlivosti a vytrvalosti.

A my podakujeme pánovi učiteľovi Jozefovi Murínovi za nespočetne mnoho úsilia, času, odhodlania, vytrvalosti, za mnoho priaznivcov folklóru, ktorých potešil svojou hrou na nástrojoch a za všetkých, ktorých za 42 rokov v Helpančoku odchoval. Podakujeme mu za všetky úspechy a zaželajme mu ešte veľa zdravia, optimizmu a chuti do ďalšej práce a v nej veľa pekných úspechov.

zhovárala sa Mária Fedorová

Ako ste sa dostali ku folklóru?

Pochádzam z detvienskych lazov pod Poľanou a to nie je neznáma oblasť v rámci folklóru. Už na ZŠ v Detve som bol členom DFS. Najdôležitejšie ale bolo, že po nástupe na pedagogickú fakultu v Banskej Bystrici som sa stal členom folklórneho súboru s názvom Budúcnosť, v súčasnej dobe Mladost, s ktorým sme vyhrali celoštátnu súťaž v Prahe. Zaujímavé na tom bolo, že do Prahy sme postúpili práve pred helpianskym súborom na krajskom kole v Žiline. To som ani len netušil, že o nejaký čas sa členom helpianskeho súboru stanem ako učiteľ na ZŠ v Helpe aj ako člen súboru Helpan.

Co vás priviedlo k pôsobeniu v DFS Helpanček?

Kedže predošlé udalosti ukázali, že folklór v Helpe má silné korene a na zozname umiestnenia po skončení štúdia bola aj Helpa, tak som v r. 1964 nastúpil na tunajšiu ZŠ. V tomto čase však už Helpanček pracoval pod vedením p. uč. Jána Baxu. On ma požiadal o spoluprácu, čo ma len potešilo. Po odchode p. Baxu do detského domova to teda ostalo na mne.

Kde všade pod vašim vedením Helpanček vystupovali?

To by bolo na niekoľko stránok, tak teda čo najstručnejšie. Samozrejme, že to boli vystúpenia pri rôznych kultúrno-spoločenských akciách v obci. Skoro každoročne na HDSaT a detskom folklórnom festivale Kolovrátok

Naše osobnosti

poriadaných na helpianskom amfiteátri. Ďalej to bola účasť na okresných a krajských kolách detských folklórnych súborov s postupom na celoslovenskú prehliadku, čo sa nám podarilo jedenkrát v Bratislave, kde sme získali 1. miesto a potom 2x v Prešove. Účinkovali sme tiež 2x v programe na celoštátnom stretnutí pionierov s predstaviteľmi štátu na Pražskom hrade. S programom sme prezentovali helpianský folklór na množstve domácich folklórnych podujatiach. Vystupovali sme tiež v 8 štátoch Európy na rôznych festivaloch.

V akej muzike ste hrali, na aké nástroje a koľko rokov?

Začnem tým najjednoduchším, koľko rokov. Hráť od r. 1964. Nástroje, ktoré sme v súbore využívali, boli samozrejme husle, píšťalka, ústna harmonika a drumbľa. No a muzika bola vždy zostavená pre vystúpenia detského aj dospelého súboru Helpan a potom Priehyba.

Od kedy sa svojim maliarskym stvárnením podieľate na vedení pamätňých kníh obce a koľko listov ste vytvorili?

Taktiež je to od môjho príchodu do Helpy. Požiadal ma o to pán František Turčín a miestna organizácia ZPOZ (zbor pre občianske záležitosti) pri MNV v Helpe. A koľko to bolo listov? To neviem, viem, že je to 4-5 kníh a každá mala asi 300 – 400 strán.

Ste známy aj dlhoročným fotografovaním rôznych

GALÉRIA OSOBNOSTÍ HEL'PY

V našej obci žilo a žije viac osobností, ktoré sa zaslúžili o náš kultúrny, duchovný, morálny, telesný rast a rozvoj, prezentáciu našej ľudovej kultúry aj ich aktérov a Hel'py vôbec...i dosiahli krásne výsledky. Všetci dobrovoľne do toho dávali alebo dávajú svoj voľný čas, vedomosti, skúsenosti, aj snahu pozdvihnúť Hel'pu, mnohí aj bez alebo s minimálnym finančným ohodnotením. Mnohí sú známi aj mimo obce a prekračujú rámec Slovenska. Sú to osobnosti, ktoré si zaslúžia našu dlhodobú pozornosť a morálne ocenenie. Keďže je ľudská pamäť veľmi často krátka, mali by sme ich vhodnou formou trvalo dávať do povedomia nielen súčasným, ale aj ďalším generáciám našich občanov. Všade vo vyspelej spoločnosti v dedinách či mestách si takéto osobnosti občania vážia a dlhodobo ich udržujú v pozornosti aj úcte. Dôležité je aj, že sa pomnímkami, pamätnými tabuľkami, pomenovaním ulíc a podobne s nimi aj prezentujú pred návštevníkmi a tiež, že takto dotvárajú osobitý a jedinečný imidž svojej dediny či mesta.

Preto na 15. zasadnutí OZ prijali po-

slanci uznesenie, ktorým schválili vytvorenie Galérie osobností Hel'py. Následne bol vytvorený zoznam osobností, kritériá na výber a komisia, ktorá z navrhnutého zoznamu 27 mien po objektívnom a zodpovednom zvážení vybrala 13 osobností. V poslednej etape boli vybratí: vdp.Jozef Golda dekan, Jozef Rusnák-Bronda, ľudový rozprávkár, Jozef Kemko, ľudový rezbár, Július Herchl, správca školy a kronikár, Augustín Soppko, učiteľ a vedúci súboru Hel'pan, vdp. Michal Čanecký, dekan, Pavel Bošela, organista, Ján Klimko, organista, Mária Mešťanová, vedúca súboru Hel'pan, autorka mnohých scenárov a choreografií zvykoslovia Hel'py, Jozef Murín, učiteľ, vedúci súboru Hel'pančok, výtvarník, Mgr. Jozef Pupiš, športovec, dopisovateľ, Ing. Milan Filo, veľkopodnikateľ, filantrop, držiteľ ocenenia Krištáľové krídlo 2004, PhDr. Ján Riapoš, štvornásobný zlatý paralympijský víťaz v stolnom tenise.

Komisiou navrhnuté osobnosti boli do Galérie osobností obce Hel'pa schválené na 18. zasadnutí 15. februára 2013 obecným zastupiteľstvom.

Galériu osobností zrealizujú pracovníci základnej umeleckej školy a bude trvalo inštalovaná v zasadačke Obecného úradu v Hel'pe, kde si ju budú môcť záujemcovia z radov občanov alebo návštevníkov pozrieť.

Mária Fedorová

Blahoželáme jubilantom

Lukáč Kukuľa. Narodil sa 3. mája 1943. Už ako chlapec a mladý muž sa zapojil do hudobnej a verejnej činnosti v našej obci. Dlhé roky pôsobil vo folklórnom súbore Hel'pan, s ktorým reprezentoval ľudové tradície nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Je zakladateľom mužskej speváckej skupiny. Pod jeho vedením v r. 2009 získala skupina titul Laureáta Krajskej súťaže hudobného folklóru a zúčastnila sa na celoslovenskej prehliadke. Mužská spevácka skupina prezentuje naše piesne na folklórnych festivaloch po celom Slovensku, ale účinkuje aj v duchovných podujatiach.

Lukáč je nevyčerpatelnou studnicou ľudových tradícií. Patrí k tým, ktorý si svoje poznanie nenecháva len pre seba, ale snaží sa zdedené odovzdať ďalšej generácii. Spomína si na piesne, ktoré ako dieťa počúval od svojich rodičov a starých rodičov, zaznamenáva ich a tieto sa postupne archivujú na obecnom úrade. Účinkoval v hudobnej relácii Klenotnica ľudovej hudby, prispel i na gramoalbum Pohronie a účinkoval v cykle štúdiá ČS rozhlasu Banská Bystrica Hrajte že mi, hrajte. V r. 1993 sa svojou aktívnou účasťou podieľal na tvorbe MG kazety Totá Hel'pa. Jeho pričinením bola vydaná v r. 2010 CD platňa – Nad tou Hel'pou.

V posledných rokoch je jeho nezastupiteľná úloha aj pri spracovaní ľudových zvykosloví, ktoré zaznamenáva a vysiela Rozhlas a televízia Slovenska.

Drahý náš jubilant, prajeme Ti veľa zdravia. Prajeme Ti, nech Tvoj entuziazmus ešte veľmi dlho trvá. Nech máš dost síl odovzdať svoje poznatky iným a nech naďalej úspešne vedieš členov speváckej skupiny, ktorá je zviditeľnená po celom Slovensku.

/MK/

...
Pani učiteľka **Margita Pejchalová** sa v týchto dňoch dožila svojho životného jubilea 75 rokov. Na svoje prvé učiteľské miesto po skončení školy nastupuje 1.septembra 1957 do Osemročnej strednej školy v Hel'pe. Tu potom natrvalo zakotví a vychová 3 generácie helpianskych detí. Dlhé roky ich učí prekonávať v škole prvé krôčky, lúskat prvé písmenká, či osvojovať si násobilku. Hrá v ochotníckom divadelnom súbore a v dôchodku aktívne pracuje v Klube dôchodcov v Hel'pe. Za jej mravenčiu prácu a trpezlivosť s mladšími žiakmi jej patrí aj po rokoch veľké podakovanie. A do ďalších rokov jej pri príležitosti tohto jubilea zaželajme ešte veľa zdravia.

Úspechy našich rodákov

Prezident SR Ivan Gašparovič, vymenoval 5.3.2013 do funkcie profesora vo verejnom zdravotníctve nášho rodáka prof. PhDr. Róberta Babelu PhD, MBA.

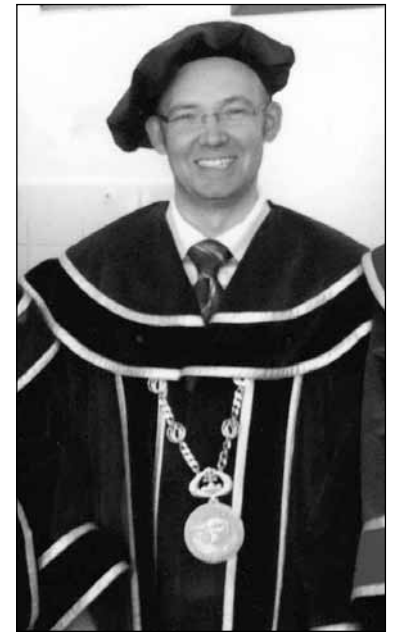
Redakčná rada poprosila prvého rodáka Hel'py, ktorý získal najvyšší akademický titul „Profesor“ o jeho životopis. Veľmi radi sa s tými informáciami podelíme aj s ostatnými obyvateľmi našej obce a aj takto Vám priblížime životy najúspešnejších z nás.

Narodil som sa v Brezne v máji, 1975 Anne Babelovej a Milanovi Babelovi (Ondrášovi). Bývali sme vtedy v dome pri potoku. Detstvo som prežil v Hel'pe, kde som chodil aj do základnej školy.

Počas študovania na Gymnázium J. Chalupku v Brezne v r. 1989 – 1993 som navštevoval aj ZUŠ Brezno, kde som absolvoval I. aj II. cyklus v hre na husle. Popri tom som účinkoval s detskými, ale aj dospelými speváckymi súbormi a zbormi na podujatiach doma aj v zahraničí. Som rád, že som mohol byť jedným zo zakladateľov detského cirkevného speváckeho zboru v Hel'pe.

Po úspešnom ukončení gymnázia som začal študovať v Martine – odbor diplomovaná zdravotná sestra, čo mi dalo dôležité teoretické a praktické základy do ďalšieho profesionálneho rozvoja v rámci zdravotníctva.

Po troch úspešných a krásnych študentských rokoch v Martine som pokračoval v štúdiu hygieny na Trnavskej univerzite v Trnave kde som sa veľmi skoro začal profilovať smerom k manažmentu v zdravotníctve. Doba a podmienky boli tomuto smeru maximálne naklonené a už počas štúdiá som absolvoval americký manažérsky certifikát a absolvoval 4 študijné pobyty v USA. Manažment som spájal s klinickou praxou a spolu s niekoľkými ďalšími študentmi sme robili pod vedením prof. Vlada Krčméryho na Onkologickom ústave sv. Alžbety v Bratislave niekoľko grantových výskumných programov. Ekonomické analýzy boli súčasťou hodnotenia dát, ktoré sme zbierali a analyzovali. Počas asi dvoch rokov sa mi podarilo 4-krát získať cenu mladého vedca v rámci Európy. Podobne boli na tom aj moji kolegovia. V tej dobe sme patrili medzi špičkové výskumné tímy doma, ale aj v rámci Európy. Podobným aktivitám som sa venoval aj počas interného PhD štúdiá, ktoré som ukončil v roku 2002 na Trnavskej univerzite. Po ukončení PhD som začal budovať svoju kariéru v rámci farmaceutického priemyslu, nakoľko som si uvedomil, že teória na prednášanie jednoducho nestačí. Od farmaceutického zástupcu som sa za 12 rokov vypracoval cez rôzne pozície až do vrcholového manažmentu spoločnosti pôsobiacej aj na Slovensku. Celých 12 rokov bolo veľmi dôležitou praktickou školou. Počas tohto obdobia

som popri zamestnaní prednášal v slovenskom a anglickom jazyku na trnavskej univerzite a zároveň aj na vysokej škole sv. Alžbety - hlavne zdravotnícky manažment a príbuzné odbory.

V roku 2006 som sa stal docentom v odbore verejné zdravotníctvo. V roku 2008 som úspešne ukončil štúdium MBA na Londýnskej univerzite Open Business School v Anglicku. 15.12.2010 som pred vedeckou radou vysokej školy sv. Alžbety obhájil habilitačnú prednášku a prácu a 5.3.2013 ma prezident SR vymenoval do funkcie profesora vo verejnom zdravotníctve, pričom manažérska špecializácia mi ostala. Stal som sa vôbec prvým profesorom verejného zdravotníctva v SR, ktorý má v tom istom odbore ukončené úplne magisterské štúdium.

Všetky tituly, ktoré som získal, som sa snažil brať ako prostriedok a nie ako cieľ. Toto som sa snažil stále dodržiavať a verím, že mi to vydrží aj naďalej. Bez podpory rodiny, úžasnej obety rodičov a neskôr aj manželky a samozrejme ani bez požehnaní najvyššieho by sa mi nič podobné nepodarilo a podobné úspechy by som nikdy nedosiahol.

S manželkou Oľgou máme dvoch malých synov a aj keď žijeme na Záhorí, v srdci ostanem navždy Hel'pan.

Váš Róbert Babela

Vážený pán profesor, do Vašej ďalšej práce Vám prajeme veľa úspechov /RR/

150. výročie narodenia J.R. Brundu **Príbeh o knižke**

V máji t.r. uplynú 150. rokov od narodenia Jozefa Rusnáka-Brundu, ktorý prerozprával nesmrteľné, ako ich nazval J. C. Hronský - „Brondove rozprávky“. A tak sa na pamiatku nášho ľudového rozprávkaru znova vraciame k nemu a k príbehu ako rozprávky vznikali.

O tom, ako k tomu prišlo, napísal báseň priateľ pána správcu, kolega a bývalý riaditeľ školy v Šumiaci, spisovateľ František Kreutz, autor Helpianskej bosorky rozsiahlu báseň, malý úryvok z ktorej vám dnes ponúkame:

Príbeh o knižke:

*Keď pred rokmi do Matice bol pán Plicka prikvitol,
tam s Cígerom – referentom blízkej práce mali stôl.*

*Nestor vedy o Slovákoch – batko Jozef Škultéty,
pochopenie hneď prejavil pre Plickove námety.*

*Batko, znalec reálií – a v nich dobre podkutý,
mal Gemerské Horehronie za kraj málo dotknutý,
kde v lavínach modernosti, ľud zotrval v pôvodnosti...*

*Raz pán Herchl – správca školy, z došlejšť pošty list vyberá
a v ňom prosba – návod spoly od Jozefa od Cígera:*

*- Prídem ku Vám, neviem kedy, vďačil by Vám veľmi,
keby na ten čas mi prestarali rozprávača, čo je znalý
prípraviek Helpy ľudu, čo námetmi knižky budú.*

Smutný správca Helpou kráča, v nepokojí pot ho zmáča.

Blízko krčmy hlas ho staví, Rusnák Bronda ráno zdraví.

*- Bolo by to ráno dobré, avšak v núdzi aj kráľ žobre,
a že nie som, Bronda, kráľom v nepokojí stáť som,
lebo prišiel pán z Martina, a ten k peru ruky spína,
- Horehronie v jeho zrení, knižku z Helpy spísať mieni.*

- A veď z Helpy, Pane Bože, roky knižky písať môže!

*Písať môže aj učiní, knižka bude z krás dediny,
kým však pero ponamáča, potrebuje rozprávača,
mysel jeho čo navodí a tak knižka sa narodí.*

- Rozprávača? Či ho máte?!

- To ma trápi vrchovate! Bronda, rozprávača hľadám, pomôžte mi v biede hádam.“

- Ak len tolko, tak pán správca, Rozrieši sa ľahko tá vec:

Pánko čo tie knihy tvorí nech do fajky do čutory

dohánu krm paklík kúpi, by ak pánko nie je skúpy

aj do flaše sa mu patrí, lebo flaša reči jatrí.

Potom porozprávam vari, čo aj do dvoch knižiek spári.

Vtipne potom ďalej František Kreutz v príbehu opisuje spoluprácu Brundu s Hronským a Herchlom až kým pán správca nedostáva z pošty balík a:

...,Obal strhá v okamihu, vydoluje novú knihu.

Zbežne knihu popozereá, a to knižka od Cígera,

od Jozefa, od Hronského, literáta slovenského.

Číta náhle, bez prestávky a tu – Brondove rozprávky.

S úctou si pri tejto príležitosti spomíname okrem Brundu znova aj na ďalších pre Helpu významných ľudí a to pána správcu Júliusa Herchla a spisovateľa Jozefa Cígera-Hronského.

Mária Fedorová

Za Františkom Babelom

Dlhodobý člen folklórneho súboru Helpan. Už ako chlapec sa aktívne zaujíma o tanec a ľudové piesne. Svoj záujem naplno rozvíja začiatkom 60-tych rokov 20. stor. ako vojak základnej služby vo Vojenskom umeleckom súbore Jánošík v Brne. S mužskou tanečnou skupinou vystupuje už na 1. ročníku HDSaT ako umelecký vedúci a potom ešte na ďalších ročníkoch. Neskoršie prechádza do zmiešaného speváckeho zboru a tu pôsobí viac ako 30 rokov. V tomto období so súborom prezentuje helpiansky folklór nielen na mnohých festivaloch na Slovensku, ale aj v zahraničí. Účinkuje s Klubom dôchodcov, Zväzom telesne postihnutých aj s Mužskou speváckou skupinou v Helpe. Hrá v divadelných predstaveniach a vo filmových dokumentoch z prostredia Helpy.

Odišiel obetavý zaslúžilý ochotník do folklórneho neba, kde je už v spoločnosti mnohých svojich spoluúčinkujúcich. Zapísal sa ale nezmazateľne do histórie nášho folklóru. Česť jeho pamiatke.

mf

Urobte krok ku krajšiemu bývaníu s Prvou stavebnou sporiteľňou

Zmluva s perspektívou

Stavebné sporenie je už viac ako 20 rokov aj pre občanov nášho regiónu vítaným finančným pomocníkom. Ak ešte nepatríte do rodiny stavebných sporiteľov, možno vás rozhovor s pani Máriou Hubertovou, oblastnou vedúcou Prvej stavebnej sporiteľne, presvedčí o tom, že investovať do stavebného sporenia sa oplatí.

Prečo ani po viac ako 20-tich rokoch neklesá záujem o stavebné sporenie?

Pretože občanom všetkých vekových a profesijných skupín ponúkame to, čo potrebujú. Stavebné sporenie môže využiť podľa svojich predstáv a potrieb naozaj každý – prakticky už od kolísky. Tento finančný produkt je nielen o bezpečnom a výnimočnom zhodnocovaní vkladov, o atraktívnych úrokových sadzbach pri úveroch, ktorými financujete svoje bývanie, ale napríklad aj o možnosti získať navyše k svojmu dôchodku pravidelný finančný príspevok vo forme renty.

Čo konkrétne ponúka stavebné sporenie?

Stavebné sporenie je jediným sporením, ktoré štát podporuje štátnou prémie. Podľa výšky vkladov v kalendárnom roku ju získava kaž-

dý stavebný sporiteľ, teda aj dieťa. V tomto roku predstavuje jej výška 11,5 % z ročných vkladov, maximálne 66,39 €. Vklady fyzických osôb a aj štátnu prémie úročíme až 2-mi %-tami ročne. Zhodnotenie vkladov stavebných sporiteľov po šiestich rokoch dosiahne v priemere viac ako 5 % ročne. Stavebný sporiteľ nemusí pravidelne sporiť, môže vkladat podľa toho, ako mu to vyhovuje.

Sporiť teda môže každý, ale sú aj úvery dostupné naozaj pre každého?

Určite áno. Len stavební sporitelia - bez ohľadu na vek - majú po splnení dohodnutých podmienok nárok na stavebné úvery. Na jeden financovaný objekt poskytuje PSS, a. s., až 340 tisíc € s úrokovou sadzbou už od 2,9 % ročne. A navyše, stavebný úver až do výšky 40 tisíc € môžete čerpať bez zábezpeky nehnuteľnosťou či ručiteľom a aj bez

skúmania príjmu žiadateľa. Tým, ktorým zatiaľ nevznikol nárok na stavebný úver, ponúkame niekoľko druhov úverov na bývanie – podľa výšky nasporenej sumy a podľa druhu zábezpeky za úver. Dokonca ponúkame aj úvery bez počiatočného vkladu – stačí si uzatvoriť zmluvu o stavebnom sporení, začať sporiť a požiadať o úver. Chceme zdôrazniť ešte jednu výhodu – úrokové sadzby úverov sa nemenia počas celej doby splácania.

Je niečo nového, o čom by mali záujemcovia o lepšie bývanie vedieť?

Až do 31. mája 2013 ponúkame stavebným sporiteľom, ale aj tým, ktorí doposiaľ nespobili, úvery s mimoriadne atraktívnou úrokovou sadzbou. Oproti štandardnej úrokovvej sadzbe je akciová ponuka nižšia až o 4,7 %. Je to doslova úver na jednotku. Vieme pre každého ušit model financovania presne na mieru. Ten, kto má záujem bývať lepšie, má u nás dvere otvorené.

Príďte sa nezáväzne poradiť. Čakáme Vás na adresách:

Brezno, Nám. M. R. Štefánika 23,
tel.: 048 / 6115 673, 0915 740 237

Helpa, Obecný úrad, tel.: 0915 740 236
– pani Vlasta Nosková, vždy v piatok od 13.00 hod. do 15.00 hod.

Čo nového v Helpianskom futbale ...

Jarná sezóna ročníka 2012/2013 stále nezačala, čiže prípravy na prvé jarné kolo vrcholia. Prvé stretnutie by sa malo odohrať 14.4.2013 a mali by sme hostiť mužstvo z Valaskej, ak budú vôbec vhodné podmienky na ihriskách. (v čase uzávierky)

Mužstvo Helpy zimovalo na deviatom mieste v tabuľke, 4 výhry, 3 remízy a 6 prehier hovoria za všetko. Preto jesennú časť nemôžeme hodnotiť ako veľmi vydarenú, no ani sme ako sa povie „neprepadli“. Mužstvu ŠK Helpa nemožno uprieť bojovnosť a chuť, nakoľko od prvého zápasu sme museli bojovať nielen so súpermi či rozhodcami, ale aj s problémami v mužstve. Jeseň sme odohrali bez posíl z Ružomberka a v mužstve to bolo cítiť. Tiež nám z mužstva postupne vypadli hráči, ktorí odišli za prácou mimo región, neobišli nás ani zranenia a často sme doplácali na nedisciplinovanosť na ihrisku, z čoho pramenili červené karty a sami sme sa oslabovali. Aj toto sa podpísalo pod to, že mužstvo nenastúpilo v rovnakej zostave ani jeden zápas. Za čo však patrí veľké poďakovanie je, že aj v dnešnej dobe si ešte niekoľko nadšencov nájde čas od rodiny a priateľov na to, aby prišli každú nedeľu na ihrisko, nehovoriac o tréningoch, prípravných zápasoch a turnajoch, aby urobili radosť nielen sebe, ale aj našim fanúšikom. Fanúšikov je stále viac a viac a to nás nesmierne teší. Medzi pozitíva jesene patrí príchod mladých posíl a to Miňa Jankova, Tomáša Melka, a zatiaľ iba hosťujúceho Michala Martína. Jarnú sezónu by sme chceli udržať na hostovaní hráčov Andreja Batisa, Petra Longauera, Milana Prča, ktorí sa pomaly stávajú súčasťou helpiankeho futbalu. Počas zimnej prestávky vedenie FO ŠK Helpa sa niekoľko krát stretlo po dohode s p. Milanom Filom s prezidentom klubu MŠK Ružomberok p. Baranikom, kedy sme spoločne hľadali možnosti pomoci pre náš klub. V súčasnej dobe ide „iba“ o materiálnu pomoc v podobe športového vybavenia, no neustále sa pracuje na pomoci v podobe hosťujúcich hráčov. Takúto pomoc si samozrejme veľmi ceníme, za ktoré patrí veľké ďakujem. Týmto by sme do budúcnosti chceli na helpiansky trávnik priniesť lepšiu a krajšiu hru pre fanúšika v podobe kvalitnejších mužstiev z vyššej súťaže.

Športový klub ŠK Helpa sa môže pochváliť aj ďalším úspechom, že za výraznej pomoci p. Jozefa Oravkina jesennú časť odohrali po dlhom čase naši starší žiaci. Umiestnili sa na 5. mieste a držíme im palce, aby v tom vydržali. Vieme, že chlapcov je málo, miestami im chýba dochvilnosť, zodpovednosť, zariadenosť, no a zvládnuť ich je niekedy nad ľudské i trénerove sily. Dúfajme, že ich to nadšenie neomrzí a vyrastú z nich talentovaní futbalisti.

Pred otvorením jarnej sezóny neobišli veľké zmeny ani futbalový klub. Zásadnou stratou je odchod trénera Romana Chudíka, ktorý dúfam, že dočasne, odišiel za prácou mimo región. Je to citelná strata hráča a trénera, ktorý do mužstva priniesol veľa pozitívneho, ľudského a hlavne profesionálneho. Stal sa zakrátko neoddeliteľnou súčasťou mužstva, o to je jeho odchod citelnejší. Sme však v neustálom kontakte a ako prisľúbil, bude v šatni a na ihrisku v Helpe vždy, keď mu to čas dovolí. Vedenie FO dočasne poverilo hlavným trénerom mužstva dospelých Milanom Málikom a asistentom sa stal Ján Babel'a. Na decembrové schôdzy futbalového oddielu sa vzdal funkcie predsedu Rastislav Riapoš a na jeho miesto bol zvolený Mikuláš Kukuľa ml. Nového predsedu vzalo na vedomie Valné zhromaždenie ŠK Helpa na svojom marcovom zasadnutí a vzápätí bol zvolený a ustanovený do funkcie podpredsedu ŠK Helpa. Bývalému predsedovi patrí poďakovanie a novozvolenému držím úprimne palce vo funkcii. Dúfam, že priniesie do klubu niečo nové, pozitívne a spoločne posunieme šport v Helpe niekde vyššie. Valné zhromaždenie ŠK ďalej zobralo na vedomie a privítalo aktivitu Jozefa Fiľa (FO „Starí páni“) a Milana Málika (FO ŠK Helpa) k sprevádzkovaniu tenisového kurtu na ihrisku. Ide o myšlienku obnoviť tenisový kurt za pomoci vlastných a externých finančných zdrojov tak, aby primárne plnil účel, na ktorý bol niekedy vybudovaný. Myslím, že ide o dobrú myšlienku, ktorá rezonuje už dlho v Helpe medzi športovcami a dúfam, že sa nám to podarí čo v najkratšom čase.

Jarná sezóna teda otvára dvere na trávniky a preveruje to, čo mužstvá počas zimy natrénovali. Aj my sme sa pripravovali, aspoň tá hĺstka, ktorým to čas a práca dovolila. Odohrali sme dve prípravné stretnutia v Lubeníku a na umelej trávě v Tisovci. Uvidíme, či to stačilo. Nálada v mužstve je pred sezónou dobrá, len musíme byť disciplinovaní a viac chcieť vyhrávať, ako len hrať. Umiestnenie v strede tabuľky by po sezóne potešilo nielen vedenie klubu, ale určite aj fanúšikov. A ešte jedna myšlienka na záver. Prinášame a dávame na ihrisko maximum toho, na čo máme, záranky robiť nevieme a športové šťastie je niekedy také vrtkavé ... Treba chápať aj prípadný neúspech a verte, že prehratý zápas veľmi a dlho bolí. Futbal je záľuba, ktorú hráme pre potešenie a pre fanúšikov. Sú to hodiny nezaplatené práce a driny. Ako stále hovorím, „futbal v dnešnej dobe je záľuba na úkor času a peňazí vlastnej rodiny“. Kto by chcel akýmkoľvek spôsobom pomôcť a prispieť, budeme len radi, no a tým, čo už teraz pomáhajú či prispievajú, patrí veľké „ďakujem“.

Manažér FO Milan Málik

V Ý Z V A

Celý život sa „motám“ okolo športu a turistiky, hoci terajšia moja hmotnosť o tom už nesvedčí. Aj svoje prvé dotyky so športom som zažil v Helpe s futbalom, práve preto by som rád založil novú tradíciu v Helpe - Letný futbalový turnaj 60 a viacročných na futbalovom ihrisku v Teplici. Pozvali by sme bývalých futbalistov aj zo Závadky, Pohorelej, Polomky, Telgáru..., len tak, po rokoch stretnúť sa, chvíľu si zahrať a pospomínať... Kto mi pomôže? Ozvite sa na e-mailovej adrese pupis@atlas.sk alebo na tel. čísle: 0944362232. Prvé stretnutie by sme uskutočnili v lete toho roku, prvý ročník turnaja by sa odohral 27. júla alebo 10. augusta. Pouvažujte, ozvite sa.

J. Pupiš

Vedeli ste...?

...že v rokoch 1958 – 62 v budove penziónu bol závod Rimatex na výrobu plastových dečiek a Novohradská textilka na výrobu tkaných uterákov.

...že v roku 1969 bola na námestí v budove Pašienkovej spoločnosti zriadená zubná ambulancia.

Podáva: J. Pupiš

Tvrdosť vody v Helpe

Podľa Potravinového kódexu SR je stanovená najvyššia medzná hodnota pre pramenitú vodu vhodnú na prípravu stravy pre dojčatá 10mg/l, nakoľko dusičnany reagujú v krvi a hemoglobínom za vzniku methemoglobínu, ktorý nie je schopný prenášať kyslík a vzniká riziko vnútorného uduseného najmä u dojčiat, ale aj u niektorých dospelých.

Stupnica tvrdosti vody:

Podľa tvrdosti rozdeľujeme vodu do šiestich skupín:

	Tvrdosť (°N)	Obsah vápnika a horčíka (mmol/l)
veľmi mäkká	0 - 4	0 - 0,71
mäkká	4 - 8	0,71 - 1,42
stredne tvrdá	8 - 12	1,42 - 2,14
tvrdá	12 - 18	2,14 - 3,20
značne tvrdá	18 - 30	3,20 - 5,10
veľmi tvrdá	nad 30	nad 5,10

Tvrdosť vody v obci Helpe: 8,1 °dH 1,44 mmol/l, pH: 7,85, Dusičnany: 8,03 mg/l

Miroslav Lilko

Spoločenská kronika február a marec 2013

Jubilanti

70. rokov

Katarína Meľošová

Lukáš Ginič

75. rokov

Elena Oláhová

Lukáš Kukuľa

Mária Škutová

80. rokov

Margita Kysucká

85. rokov

Mária Danišová

Narodení

Marek Marian Bošľa

Samuel Bednár

Kristián Koreň

Július Šuták

Zomrelí

Michal Bošľa 67 r.

Juraj Hyriak 80 r.

Anna Latináková 76 r.

Jozef Melko 91 r.

Tomáš Mešťan 79 r.

Helpianska matrika v číslach

Prihlásení : 1

Odhlásení : 2

Počet obyvateľov Helpy k 31. marcu 2013 bol 2724

Sčítanie obyvateľov v r. 2011
Počet obyvateľov Helpy podľa národnosti

slovenská	2625
rómska	65
ukrajinská	8
česká	3
rusínska	1
poľská	2
ostatné	3
nezistené	85

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania

Rímsko-katolícka cirkev	2658
Grécko-katolícka	15
Evanjelická cirkev a. v.	13
Pravoslávna cirkev	3
Evanjelická cirkev metodistická	1
iné	7
bez vyznania	15
nezistené	80

Zdroj: <http://www.scitanie2011.sk/>
neprehliadnite/obce-sr-tabuľky